

VOLILNA KOMISIJA JE SPREJELA NOV ZNAK SKUPNE SLOVENSKE LISTE

NOV DOKAZ, DA LISTA ZASLUŽI ZAUPANJE VOLIVCEV

Znak ima dvojezičen napis - Prva dragocena pridobitev - Na kakšni osnovi je možen proces združenja naše manjšine

Včeraj je okrožna volilna komisija, ki ji predseduje predsednik tržaškega sodišča dr. Renzi, odobrila nov znak Skupne slovenske liste, katerega sta ji istega dne predložila njena predstavnik. S tem je bilo tudi konec hudega spora, ki je nepričakovano nastal konec prejšnjega tedna in ki bi lahko onemogočil, da bi Skupna slovenska lista nastopila na bližnjih občinskih volitvah v tržaški občini.

Kot smo že poročali v posebni izdaji Novega lista z dne 13. t. m., ki pa je bil na razpolago le bralcem iz Trsta in bližnje okolice, je volilna komisija na splošno začudenje ne samo slovenske, temveč tudi širše italijanske javnosti zavrnila znak liste tržaških Slovencev, ker je poleg lipove vejice in helebarde vseboval tudi napis »Skupna slovenska lista« v slovenskem jeziku.

Volilna komisija se je postavila na stališče, da je v Italiji uradni jezik italijanščina in da je zato uporaba slovenščine na znaku kandidatne liste nezakonita.

Predstavniki Skupne slovenske liste so v uradnih razgovorih s člani komisije iznesli vse pravne razloge, ki po njihovem neovržno dokazujejo, da je predloženi znak v skladu z vsemi zakonskimi predpisi. Toda ker do poslednjega trenutka ni bilo prav nobenega jamstva, da bodo s svojim stališčem prodrli in s tem lahko nastopili na volitvah, so v sredo odločili, da predložijo nov znak, ki se od prejšnjega samo v tem razlikuje, da ima poleg slovenskega še italijanski napis. Znak skupne slovenske liste, ki ga je komisija včeraj odobrila, vsebuje torej lipovo vejico in helebarde, ki ju obdajata napisa: Skupna slovenska lista — Lista unitaria slovena.

SPREJEMLJIVA REŠITEV

Spor, ki je po našem globokem prepričanju nastal iz čisto banalnih vzrokov, se je pa po zaslugi volilne komisije spremenil v resen politični problem, ki je bil toliko bolj kočljiv, ker ga je bilo zaradi bližajočih se volitev treba rešiti v nekaj dneh.

Rešitev, za katero se je po hladnem in treznem preudarku odločil Svet Skupne slovenske liste, ni samo za vsakega zavednega Slovenca sprejemljiva, temveč predstavlja po našem celo prvi in pomemben uspeh koalicije političnih sil, ki so dale pobudo za skupni nastop Slovencev na novembrskih volitvah v Trstu.

Volilna komisija je, kot smo že omenili, zagovarjala stališče, da je znak s slovenskim napisom nezakonit, kajti v uradnih aktih ni dovoljena raba samo slovenskega

jezika. V našem primeru ne gre sicer za »rabo jezika«, temveč za naziv liste, ki bi zato lahko bil v kateremkoli jeziku, ker tega italijanski zakoni ne prepovedujejo. Toda recimo, da ima prav komisija, ko trdi, da gre za »rabo jezika« v uradnih listinah. Če je sedaj sprejela nov znak, lahko upravičeno sklepamo, da je dobilo javno priznanje in polno veljavo načelo dvojezičnosti, za izvajanje katerega se tržaški Slovenci in tudi ostali naši rojaki v Italiji vztrajno borijo.

VRSTA NEREŠENIH PROBLEMOM

Če na nastali spor torej gledamo s širšega stališča, smemo trditi, da predstavlja njegov izid za slovensko manjšino dragoceno pridobitev. To nadalje zgovorno dokazuje, kako neosnovan in krivičen je očit, ki prihaja s skrajne levice, češ da stališča, ki jih zavzemajo predstavniki Skupne slovenske liste konec koncev koristijo italijanskim nacionalistom in tistim, ki povzročajo slovenski skupnosti samo veliko škodo.

Odgovorni ljudje okrog Skupne slovenske liste so na vsak način v teh dneh z uspehom položili svoj usposobljenostni izpit, kar lahko slovenskim volivcem daje

samo novo jamstvo, da jim lahko mirne vesti pri bližnjih volitvah zaupajo svoj glas in svojo podporo.

Neizpodbitno dejstvo je, da se pred tržaškimi Slovenci nahaja vrsta vprašanj ne samo upravnega značaja, ki se bodo reševala v okviru bodočega mestnega sveta. Pred njimi stoje še mnogi drugi, morda še važnejši problemi, katerih rešitev sicer ne spada v pristojnost mestnega sveta, a ki jih ta od ljudstva izvoljeni organ nikakor ne more podcenjevati in prezreti. Kot je res, da ti problemi obstajajo, tako tudi drži, da so se oblike in načini, s katerimi smo jih tržaški Slovenci doslej skušali reševati, izkazali za odločno premalo učinkoviti.

NOVA POT

Politične skupine, ki so dale pobudo za sestavo Skupne slovenske liste, so zaradi tega sklenile ubrati novo pot. Z ustanovitvijo Sveta Skupne slovenske liste se namreč nudi priložnost, da se med našo manjšino na Tržaškem začne proces združevanja okrog stalnega in skupnega slovenskega političnega organa, katerega pomanjkanje smo vsi sicer dolgo pogrešali, a ki ga kljub temu ni bilo doslej mogoče poklicati k življenju.

Za varnejšo in srečnejšo bodočnost

Prav dobro se zavedamo, da z ustanovitvijo takšnega skupnega organa ne bodo odstranjene razlike med posameznimi skupinami in strujami. To konec koncev ni niti potrebno niti koristno niti demokratično. Po našem gre predvsem zato, da se med skupinami in strujami najde skupen jezik in določijo cilji, ki jih je treba zaradi skupnih koristi doseči. Obvelja naj skratka načelo svobode in raznolikosti v okviru narodne edinosti.

Takšen način in takšno obliko političnega dela, ki je sicer v vsaki demokratično urejeni državi in družbi nekaj samoposebi razumljivega, pa spričo naših dosedanjih razmer marsikomu ni všeč. Nekam čudno se zdi, vendar je res, da tako italijanska desnica kot skrajna levica proglašata združevanje Slovencev okrog skupnega demokratičnega političnega organa za navaden nacionalizem, narodno izolacijo in da se na ta način slovensko gibanje postavlja izven celotnega demokratičnega gibanja v državi itd.

Na te očitke odgovarjamo takole. Mi imamo vselej pred očmi dejstvo, da smo šte-

vilčno šibka narodna manjšina sredi 50-milijonskega večinskega naroda. Zato je po našem prepričanju glavna naloga in dolžnost slovenskih političnih predstavnikov, da naredijo vse, kar je v njihovih močeh, da manjšino ohranijo pri življenju in jo branijo pred škodljivimi posledicami posrednega in neposrednega raznarodovalnega pritiska.

To svojo glavno nalogo in dolžnost pa bodo slovenska politična vodstva lahko z uspehom izvrševala le, če bodo vse svoje sile posvečala manjšinski problematiki, češar jim očitno ne bo mogoče, če se bodo vpletala v probleme in se bavila z vprašanji, ki so vsedržavnega ali celo mednarodnega značaja. Ti problemi bodo namreč šli svojo pot tudi brez nas, naša vprašanja pa se brez nas in brez našega dela ne bodo mogla pravično in pošteno reševati.

Takšno gledanje na manjšinsko problematiko pa ni noben nacionalizem in ni nobena narodna izolacija, temveč je po našem edina oblika in način, kako se manjšina kot posebna jezikovna skupnost lahko brez

(Nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

• NEDELJA, 21. oktobra, ob: 9.00 Kmetijska oddaja; 10.00 Prenos maše iz stolnice Sv. Justa; 11.30 Oddaja za najmlajše: »Prevzeta kraljična« (Lojzka Lombar), igrajo člani RO; 12.15 Vera in naš čas; 15.20 Portret v miniaturni: Arturo Testa; 18.00 Tvorinica sanj, obzornik filmskega sveta; 21.00 Iz slovenske folklorne: »Dota se v krčmi izmota« (Lelja Rehar); 21.30 Sodobna simfonična glasba.

• PONEDELJEK, 22. oktobra, ob: 11.45 Vrtljak, pester spored lahke glasbe; 12.00 Iz slovenske folklorne: »Dota se v krčmi izmota« (Lelja Rehar); 18.30 Nove plošče resne glasbe: »Mannheimska šola« 19.00 Radijska univerza — Arnaldo Foschini: Spoznavajmo naša živila: »Kruh in testenine«; 20.30 Humperdinck: »Janko in Metka«, pravljica opera v treh slikah. Londonski orkester Philharmonija in zbor »Loughton High School for Girls« in »Bencroft's School« vodi Herbert von Karajan. Približno ob 21.35 »Opera, avtor in njegova doba« (Gojmir Demšar).

• TOREK, 23. oktobra, ob: 11.45 Vrtljak, pester spored lahke glasbe; 12.00 Pomenek s poslušavkami; 18.30 Orkester v preteklih stoletjih; 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše; 21.00 Zgodba Pavla Diacona po Zgodovini Langobardov; 21.30 Koncert pianista Gabrijela Devetaka — Dvorak: Melodija, Valček, Furiant, Serenada; Novak: Bagatela; Kaan: Scherzo; Foerster: Impromptu; Blodek: Scherzo; 22.00 Misli in nazori (Fr. Jeza).

• SREDA, 24. oktobra, ob: 11.45 Vrtljak, pester spored lahke glasbe; 12.00 Brali smo za vas; 19.00 Higiene in zdravje s posvetovalnico dr. Milana Starca; 20.30 »Bele noči«, po romanu Fjodora Mihajloviča Dostojevskega. Radijska priredba in režija: Jože Peterlin, igrajo člani RO; 22.00 Iz italijanskega glasbenega ustvarjanja: Neapeljsko gledališče San Carlo — »Neapeljski veliki skladatelj 19. stoletja«.

• ČETRTEK, 25. oktobra, ob: 11.45 Vrtljak, pester spored lahke glasbe; 12.00 Potovanje po Italiji; 18.30 Koncert Tria Brandl-Jevdjenjčević — Lucijan Marija Škerjanc: Trio za violino, čelo in klavir. Izvajavci: Nada Brandl-Jevdjenjčević, violina; Lobe Hilda, čelo; Magda Rusy, klavir; 19.00 Za Valvazorjem po naši deželi (Mara Kalan); 20.30 Simfonični koncert orkestra Tržaške Filharmonije. Približno ob 21.30 Književnost in umetnost: Prvi zvezek izbranih spisov Ivana Prezljaja (Vinko Belčič). Približno ob 22.30 Iz zgodovine italijanske veleindustrije.

• PETEK, 26. oktobra, ob: 11.45 Vrtljak, pester spored lahke glasbe; 12.00 Pomenek s poslušavkami; 18.30 O glasbeni interpretaciji — »Izbira izvajavca«; 19.00 Radijska univerza — Maks Sah: Iz arabskega sveta — »Mohamedov nastop in njegov nauk«; 20.30 Gospodarstvo in delo; 21.00 Koncert operne glasbe; 22.00 Novele in črtice — Vladimir Vinničenko: »Chomà Brjadka« (Josip Tavčar).

• SOBOTA, 27. oktobra, ob: 11.45 Vrtljak, pester spored lahke glasbe; 12.00 Zgodovinske znamenitosti; 13.30 Vojaška služba v lahki glasbi; 14.40 Pojeta Zlata Gašperšič in Janez Triler; 16.00 Junaki športa: »Louis Spiridione«; 17.00 Glasbena produkcija Mestnega Glasbenega liceja »Jacopo Tomadin« iz Vidma; 18.30 Jazz panorama; 19.00 Tržaški obiski: »Dolina in Boljunec«; 20.40 »Koroški Akademski orkester«; 21.00 »Pravica«, dramska zgodba v treh dejanjih (Giuseppe Dessi — Martin Jevnikar), igrajo člani SG v Trstu.

TEDENSKI KOLEDARČEK

21. oktobra, nedelja: 19. pobinkošna
22. oktobra, ponedeljek: Vendelin
23. oktobra, torek: Anton
24. oktobra, sredo: Rafael
25. oktobra, četrtek: Krizant in Darija
26. oktobra, petek: Evarist
27. oktobra, sobota: Vincencij

—0—

• Ameriška založba Dutton v New Yorku je objavila v angleškem prevodu knjigo pesmi ruskega pisatelja Jevgenija Jevtušenka. Zbirka vsebuje med drugim slovit Jevtušenkov zbirnik »Babi jare«, ki je posvečena judovskim žrtvam nacističnih pokolov in ki je vzbudila v Sovjetski zvezi hudo polemiko zaradi svojega protesta proti antisemit-skim težnjam, ki so se spet pojavile v Rusiji.

NOVICE

MAJAVI STOLČKI

Menda ni rikjer po svetu tako majavih ministrskih stolčkov, kot so na Madžarskem. Danes si minister, jutri že za železnimi zapahi. To žalostno resnico je prežekusil na lastni koži ministrski podpredsednik Jurij Marosan. Po vojni se je najbolj po njegovem prizadevanju spojila socialistična stranka s komunistično. Po znanem budimpeštanskem odporu leta 1956 je postal minister in najožji sodelavec sedanjega madžarskega prvaka Janoša Kadarja. Prejšnji teden so ga pa izključili iz vseh njegovih služb in celo iz stranke, češ da je svoje lastne koristi predpostavljal strankinim. On je pa odgovoril, da mu strankarska klika zavida njegovo priljubljenost med ljudstvom. O tem odgovoru bo moral zdaj pre-mišljati v ječi.

Zopet bombe

V torek zgodaj je vrgel iz postelj vse meščane v Bocnu močan pok. Orožniške izvidnice so takoj šle raziskovat v smeri razstrelitve in so našle takoj na griču za mestom visok podpornik električne napeljave na tih. Pri vnožju opornika so našli ostanke peklenjskih strojev na uro. Baje so ugotovili, da je razstrelivo, tritol, avstrijskega izvora. Oblast sklepa, da so zopet na delu tirolski teroristi, ki hočejo z nasiljem vplivati na bližnje avstrijsko-italijanske razgovore o Južni Tirolski.

ALŽIRSKI BEGUNCI

Vojna za neodvisnost Alžirije je povzročila tudi pravo ljudsko preseljevanje. Od začetka letošnjega leta dalje je morala sprejeti Francija nad 600.000 beguncev. Poleg teh se je v Francijo vrnilo tudi 400.000 ljudi iz Maroka in Tunizije. Največji dotok alžirskih Francozov so zaznamovali v mesecu juniju. Pribežalo pa je v Francijo še 25.000 domačinov iz Alžirije, ki so služili v francoskih kolonialnih enicah in so se zbal maščevanja. Ta množica nad en milijon beguncev povzroča pariški vladi resne skrbi.

Razdalje se krajšajo

V prihodnjih dvajsetih letih bo letalo skoro gotovo izpodrinilo vsako drugo prometno sredstvo. Takšno mnenje je izrazil inženir Pierre Satre na X. mednarodnem kongresu za promet v Genovi. V Franciji so že naredili načrt za posebno letalo, ki bo letelo s hitrostjo 3000 kilometrov na uro. Nosilo bo lahko 110 potnikov. Razdaljo iz Pariza v Rim bo premerilo v pol uri. Razvoj bo šel pa še dalje. V letu 1970 bodo izgotovljena že takšna letala, ki bodo v dveh urah in pol prišla iz Pariza preko Atlantika v New York. Nedeljski izleti iz Evrope v Ameriko bodo postali skoraj vsakdanja stvar.

Naročnike, ki še niso poravnali naročnine, opozarjamo, naj to store čimprej. Poravnajo jo lahko ali na upravi lista ali po poštni položnici, ki jo dobe na vsakem poštnem uradu.

Uprava

Palček proti velikanu

K velikim trenjem po vsem svetu se je zdaj pridružilo še novo, ki pa ne bo skalo svetovnega miru. Vnela se je namreč prava carinska vojna med malo kneževino Monaco in njeno veliko sosedo Francijo. Vzrok tiči v izgubi davkov, ki jih mnoga velika francoska podjetja in tudi bogati posamezniki odtegujejo svoji državi. Ti milijonarji in podjetja, ki imajo svoje tovarne na francoskem ozemlju, si izberejo za pravno bivališče kneževino Monaco, kjer so prosti davkov. Pod roko pa že pride nekaj zlata v kneževino blagajno. Francoska vlada je zahtevala od Rainierija, naj se zaveda uredi. Knez pa ne sliši na to uho. Zato je Francija obdala malo kneževino s pravim carinskim pasom in je uvedla tudi potne liste za obmejni prehod. Povrhu pa grozi, da bo pretrgala električni tok in poštne zveze z Monacom. Vse pa kaže, da si vsega tega knez Rainieri ne žene preveč k srcu, ker se je prav ob izbruhu »sovražnosti« mudil s svojo lepo Grace v »sovražni« prestolnici Parizu.

BOJI V YEMENU

Ministrski predsednik republikanske vlade general Abdullah Sallal še ne sedi trdno v sedlu. Nekatera plemena na severu te južno-arabske države se še vedno oklepajo bivšega kralja, ki se je rešil iz ruševin bombardirane palače v dnevih revolucije. Kraljeve protirevolucionarje podpira tudi saud-ska Arabija. General Sallal pa je dobil vso pomoč od egiptovskega predsednika Naserja. Egipčani so poslali revolucionarjem tudi moderna letala, ki so v nedeljo bombardirala kralju privržena severna mesta.

Revolucionarno vlado v Saani je priznala že večina držav sovjetskega bloka. Naser bi pa rad pritegnil Yemen v sklop Arabske državne skupnosti.

NOVOFASISTI

Po raznih krajih Italije že prav močno dviga glavo novofašistična mladinska organizacija, znana pod imenom »Nuovo ordine«. Uveljaviti se skuša tudi z napadi na sedeže nasprotnih strank.

Tak primer se je zgodil v nedeljo v Veroni. Mimo sedeža komunistične stranke je pridrvel avto, iz katerega so neznani in znani mladeniči vrgli bombo. K sreči se ni razpočila. Na istem kraju se je izvršil napad že 25. aprila, ko so mladofašisti vdrli v prostore, a jih je policija pregnala v zadnjem hipu.

Nov dokaz

(Nadaljevanje s 1. strani)

škoda vključi v demokratično igro političnih sil v državi in po svojih močeh ter sposobnosti prispeva k svojemu napredku in razvoju.

Bližnje občinske volitve nudijo torej lepo priložnost, da se mnoga načelna in tudi druga vprašanja prično razčiščevati in reševati tako, kot bo najbolj koristilo našemu ljudstvu. Od števila glasov, ki jih bodo tržaški Slovenci oddali Skupni slovenski listi, bo mnogo odvisno, če se bo v našem političnem življenju odprla nova pot, ki naj naše ljudstvo pripelje k srečnejši in varnejši bodočnosti.

Vesoljni cerkveni zbor „Vatikan II“

Do vseh podrobnosti pripravljeni vesoljni cerkveni zbor, drugi v Vatikanu in 21. po vrstnem redu, se nahaja že v drugem tednu svojega delovanja.

Udeleženci cerkvenega zbora

Udeležuje se ga 2540 koncilskih očetov. Ta naslov in službena dolžnost pripadata 2894 cerkvenim dostojanstvenikom in tudi drugim duhovnikom, ki so posebno izvedeni v kali bogoslovni stroki. Od skupnega števila koncilskih očetov, ki pa niso zdaj vsi navzoči v Rimu, jih odpade 1089 na Evropejce, 489 na Južne Američane, 404 na Severne Američane, 360 na Azijo, 296 na Afričane, 84 na prebivavce Srednje Amerike, 75 na prebivavce Oceanije. Najmočnejšo po narodnosti strnjeno skupino koncilskih očetov predstavlja Italija (430), sledijo Združene države (241) in nato po vrsti Brazilija (204), Francija (159), Kanada (97), Španija (95), Nemčija (68) in Argentina (66). Druge skupine niso tako številne. Od vseh kardinalov jih manjka pet. Mindszenty, ki ne sme priti, in štirje drugi, ki so težko bolni.

Poleg koncilskih očetov se delno udeležujejo svečanosti vesoljnega cerkvenega zbora uradno odposlanstvo 85 tujih držav. V petek dopoldne je papež Janez XXIII. sprejel tuje diplomate v sikstinski kapeli. V nagovoru nanje je poudaril, da ima koncil poleg verske tudi socialno plat. Posebno pa si bo prizadeval za utrditev miru na svetu. Pokazal je s prstom na veličastno Michelangelovo fresko o poslednji sodbi z besedami, da bodo nekoč vsi državniki odgovarjali pred božjo sodbo za svoje delo. Posebno dolgo se je papež razgovarjal z odposlanci afriških držav. Nekateri so prinesli tudi dragocene darove.

Naslednji dan, v soboto, je papež v isti velikanski kapeli sprejel 1200 časnikarjev vseh narodov, ki so za ves čas zbora akreditirani v Vatikanu. V prvi vrsti so sedeli predstavniki sovjetskega dopisnega urada »Tass«. V francoskem nagovoru je papež poudaril dragoceno dolžnost časnikarjev: vedno braniti in širiti čisto resnico.

Isti dan zvečer je papež sprejel v konzistorialni dvorani povabljene opazovavce nekatoliških veroizpovedi. Na njegovi desni sta sedela predstavnik ruske pravoslavne Cerkve arhimandrita Vladimir Kotljarov in Vitalij Borovoj. V prisrčnih besedah jim je papež govoril, naj bolj kot njegove besede, berejo v njegovem srcu, ki upa, da bo prišlo do edinosti Kristusove črede.

Prve seje

Že udeleženci različnih ver in papeževi nagovori nanje kažejo, da hoče Cerkev ostati res mati za vse narode. Ta težnja se je pokazala tudi na prvi generalni seji ali kongregaciji v soboto zjutraj. Določene so bile volitve šestnajstih članov za vsako izmed desetih koncilskih komisij. Eno tretjino članov, to je osemdeset, jih pa imenuje papež. Očetom so bile predložene liste kandidatov in glasovnice. Pred volitvami je pa vstal francoski kardinal Lienart in je predlagal tudi v imenu nemških in avstrijskih škofov, naj se volitve odložijo do torka, da se škofje prej pomenijo med seboj, zla-

sti ker ne poznajo vseh kandidatov. Predlog je bil sprjet s ploskanjem.

V torek je predsedstvo koncila izjavilo, da se sme voliti v komisije katerikoli izmed cerkvenih očetov. To pomeni, da bodo poleg kurialnih kardinalov predsednikov komisij, ki so vsi italijanskega rodu, v komisijah tudi kardinali drugih narodnosti. Na ta način bo cerkveni zbor res imel vesoljno lice.

V Rimu so zbrani tudi vsi jugoslovanski škofje, razen krškega škofa Srebrnič, ki ga ovira starost in bolezen. Jugoslovanski poslanik je predvčerajšnjim povabil k slavnostnemu sprejemu vse jugoslovanske udeležence cerkvenega zbora.

Polet na Venero

Že od 27. avgusta dalje leti proti planetu Veneri ameriška vesoljska raketa »Mariner II.« Danes je raketni izstrelek že 11 milijonov kilometrov oddaljen od Zemlje. Do Venera bo pa moral leteti še 49 milijonov kilometrov. Izračunali so, da se bo Mariner najbolj približal Veneri 14. decembra. Krožil bo ob planetu v razdalji 33.600 km. Ta razdalja pa je za kakih 600 km prevelika, da bi znanstveni aparati mogli sprejemati in oddajati opazovanja s planeta.

Pridni dijaki

Danes se vrši na Kapitolu v Rimu prvo zasedanje petega državnega zborovanja za civilizacijo in delo. Državni predsednik Segni je izročil častni znak že 2. junija proglašenim vitezmom dela.

Letos so pa pri tej svečanosti vpeljali še eno novost. Odlikovanja bo prejelo tudi 25 abiturientov, ki so letos položili zrelostne izpite s srednjo oceno devet. Med temi pridnimi dijaki je zapisan tudi Pavel Sirotti iz Gorice in Eva Celotti iz Vidma.

Jezikovni spor med Flamci in Valoni

Belgijsko državo pretresajo že stoletja ostra jezikovna nasprotja med francosko govorečimi Valoni na jugu in med Flamci na severu, ki uporabljajo nižjenemško narčje. Pred enim mesecem je spor zadobil prav ostre oblike, ko je notranji minister Gilson na novo potegnil jezikovno mejo med obema jezikovnima skupinama in je proti volji občanarjev dodelil sedem valonskih občin flamski pokrajini Limburg, nekatere flamske pa v valonski okraj. Zadovoljni niso ne prvi ne drugi. Flamci, zlasti desničarska Volksunie, dolžijo bruseljsko vlado, da zatira njih jezikovne pravice in da nalašč postavlja po sredi Belgije »mejo jezikovnega sovraštva«.

V znak protesta je v nedeljo korakalo za plapolajočimi zastavami črnega leva na rumenem polju okoli 100.000 Flamcev proti Bruslju. Med bobnanjem in prepevanjem narodne himne »Wlaamse leewe« (flamski lev) so vkorakali v prestolnico. Policija je zaprla z žičnimi pregradami vse stranske ulice, nad šporedom so brneli helikopteri. Orožniki so zastražili javna poslopja kot v obleganem mestu. Vse te varnostne priprave pa niso preprečile, da ne bi valonski

aktivisti začeli obmetavati sprevoda z gnilimi jajci in paradižniki. Prišlo pa je tudi do ostrih spopadov, v katerih je 20 oseb obležalo hudo ranjenih.

Borba za jezikovne pravice in za dvojezičnost tako na flamski, kakor na valonski polovici države, je spet pokazala, do kako žalostnih posledic more priti, če se te pravice popolnoma ne uresničijo.

—0—

BOJ PROTI NEPISMENOSTI

Na pobudo UNESCO ali mednarodne organizacije za obči kulturni napredek je zborovala te dni v Rimu Zveza za boj proti nepismenosti. Zborovanja se je udeležilo 37 držav. Na prvi seji so ugotovili, da živi na svetu še vedno 700 milijonov ljudi, ki ne znajo ne pisati ne brati. V Italiji je bilo leta 1960 še vedno 3 milijone 274 tisoč nepismenih; največ jih je v Kalabriji in na Sardiniji. Vzrok te kulturne zaostalosti tiči predvsem v pomanjkanju osnovnih šol v tistih krajih.

Na kongresu so poročevalci poudarjali, da ta pojav ne pomeni samo kulturno nevarnot, ampak da je tudi gospodarsko in socialno nevaren problem za družbo.

Uspešno sredstvo

V francoskem mestu Dijonu je prometna policija vpeljala novo sredstvo, da spravi k pameti prehitre vozače. Začela je pri štirih pobalinih, ki so kot blazni in z odprtimi izpuhi dirkali skozi mesto. Vzela jim je motorna kolesa in jim naložila namesto denarne kazni nalogo, da morajo petstokrat lepo prepisati vse določbe o cestnem prometu. Ko bodo fantje oddali »domačo nalogo«, jim bo policija vrnila njih motorna kolesa.

O SLABEM RAVNANJU Z VOJAKI

Velik francoski dnevnik prinaša pisma o vzgajanju in ravnanju z mladimi vojaki v Toulousu. V njih je govora o udarcih s pestmi v obraz, o klofutih in o sunkih s palico po glavi. Desetar Tribut se bo moral zagovarjati pred vojaškim sodiščem, da je silil mlade vojake, naj se pred njim slečejo, naj zlezejo v dolge spodnje hlače ameriške armade ter naj v njih opravljajo rečedna dejanja. Nekateri drugi mladi vojaki so se morali priplaziti k svojim podoficirjem in pri tem vzeti v usta kamenje, ki so ga mnogi tudi požrli.

Hruščev in Tito „izdajavca“

Po obisku sovjetskega predsednika Brežnjeva v Jugoslaviji, ki se je končal z izboljšanjem razmer med obema državama, je albanska vlada v svojem listu »Zeri i Popullit« obsodila voditelja Jugoslavije in Sovjetske zveze ter ju kratkoma proglasila za »izdajavca«.

»Hruščev in Tito sta človeka brez načel, ki sta poskusila prilagoditi svoje nazore trenutnim potrebam«. Na zadnjem partijskem kongresu v Moskvi je Hruščev »odvrigel krinko in ni niti skrival svoje namene, da razbije socialistični tabor. Jasno je, da so Hruščev in njegov krog ter skupina renegata Tita našli popolno politično in ideološko skladnost, glede zblizanja in poravnave z imperialisti. Sedaj imamo posla s primerom veleizdaje«.

Tržaškega

Kandidati Skupne slovenske liste

Dr. SIMČIČ TEOFIL, odvetnik, Trst
Dr. MARC RUDOLF, profesor, Trst
ČERNE DUŠAN, urednik, Trst
Dr. STARC MILAN, zdravnik, Opčine

SVETI KRIŽ

KOSUTA VIKTOR, kmetovalec
SEDMAK MARIJ, fotograf
TENCE KRISTJAN, kamnosek
VERGINELLA ALBIN, mizar

PROSEK-KONTOVEL

KALC ALOJZIJ, mizar
STOKA JERNEJ, upokojenec
STOKA LJUBO, uradnik

OPČINE

REPINC SREČKO, trgovec
SOSIČ MILAN, inženir
SOSIČ ZORAN, kmetovalec

BAZOVICA-GROPADA

GRGIČ FRIDERIK, zidar
MUZINA EMIL, kmetovalec
KRIZMANČIČ VINCENC, kmetovalec
MARC MARIJA, gospodinja

LONJER-KATINARA

ŠKRINJAR STANKO, učitelj
LAVRENCIČ JUST, delavec
NADLIŠEK MARCEL, trgovec

SV. MARIJA MAGDALENA

TOMAŽIČ STANKO, uslužbenec

ŠKEDENJ

SANCIN JOSIPINA, gospodinja

SVETI JAKOB

BAJC MARIJAN, visokošolec
VALENCIČ LIVIJ, uradnik

ROCOL

GERDOL JOŽKO, uradnik

SV. IVAN

BAK ANTON, trgovec
DOLHAR RAFKO, visokošolec
KOKOROVEC GIANNI, slaščičar

MIROŠIČ por. KOCIJANČIČ JOSIPINA,
gospodinja

MLJAC FRANC, visokošolec

ŠKORKLJA

RUDOLF SASA, visokošolec
STARC ANDREJ, upokojenec

GRETA

SELJ ADRIJANA, uradnica

ROJAN

MAMOLO HUMBERT, profesor

BARKOVLJE

SPANGHER por. PERTOT JOSIPINA,
gospodinja

SREDIŠČE MESTA

Dr. BITEŽNIK MITJA, pravnik
ČERNIGOJ JOSIP, slaščičar
FERLUGA PAVEL, uradnik
KOLLWITZ SALVATORE, tiskar
KOPITAR por. OFICIJA STANA, gospodinja
MOCNIK SILVO, uradnik
PODGORNIK LEOPOLD, krojač
ZIDAR vd. AGNELETTO IVANA, gospod.

Predsednik republike v Trstu

V nedeljo se je mudil na uradnem obisku v Trstu predsednik republike Antonio Segni. Dopoldne so ga v prefekturni palači pozdravili številni predstavniki političnega, kulturnega in gospodarskega življenja, med njimi tudi zastopniki vseh slovenskih političnih skupin s Tržaškega.

Ob 10.30 se je na Montebellu začela vojaška prireditev, pri kateri so sodelovali člani posameznih oddelkov policijskega zbora, ki je ta dan obhajal obletnico svoje ustanovitve.

Nekaj po 12. uri je bila v dvorani občinskega sveta izredna seja, med katero je bil državni poglavar proglašen za častnega

meščana Trsta. Popoldne je predsednik Segni prisostvoval otvoritvi nekega begunskega naselja pri škednju, nato pa se je odpeljal proti Ronkam, od koder se je z letalom vrnil v Rim.

Predstavniki slovenskih političnih skupin so dopoldne izročili predsedniku republike tole pismo:

Gospod predsednik republike poslanec

Antonio Segni

TRST

»Podpisani predstavniki Slovenske katoliške skupnosti, Slovenske demokratske zveze, Slovenske krščanske socialne zveze in Skupine neodvisnih Slovencev si štejejo v čast, da Vas spoštljivo pozdravijo v imenu slovenskega prebivalstva Tržaškega ozemlja.

Zelo jim je žal, da Vas pri tem prvem stiku in ob tej svečani priložnosti morajo opozoriti na dogodek, ki pobliže zanima slovensko prebivalstvo. Pred nekaj dnevi je tukajšnja volilna komisija zavrnila znak Skupne slovenske liste, ker je vseboval naziv liste v slovenskem jeziku.

Spričo takšnega ukrepa, ki je povzročil globoko ogorčenje med slovenskim ljudstvom in ki bi lahko slovenskemu prebivalstvu onemogočil nastop na bližnjih občinskih volitvah v tržaški občini, si podpisani dovoljujejo zaprositi za Vaše posredovanje, da bi se tudi spoštovali državni zakoni in mednarodni sporazumi, ki zadevajo Tržaško ozemlje.

To dokazuje, da vrsta vprašanj, ki se tičejo slovenskega prebivalstva, čaka na pravično in nujno rešitev. O teh vprašanjih pa si bodo podpisani dovolili, vam dostaviti podrobno spomenico, o kateri upajo, da jo boste dobrohotno sprejeli.

Ob tej priložnosti Vas podpisani ponovno spoštljivo pozdravljajo in Vam želijo srečno bivanje v našem mestu.

Trst, 14. oktobra 1962

Slovenska kat. skupnost

Slovenska dem. zveza

Slovenska kršč. soc. zveza

Skupina neodv. Slovencev.

SLOVENSKO GLEDALISCE V TRSTU

V soboto, 20. okt., ob 21. uri v Avditoriju v Trstu

OTVORITVENA PREDSTAVA

Luigi Pirandello

»ČEPICA S KRAGULJCKI«

Prevod: R. R. • Režiser: ADRIJAN RUSTJA •

Scenograf: JOŽE CESAR • Kostumi: A. BARTOL

Zatem sledi enodejanka istega avtorja

»PATENT«

PONOVITEV: V NEDELJO, 21. OKTOBRA, OB 18. URI V AVDITORIJU V TRSTU

Predprodaja vstopnic od petka, 10. oktobra dalje v Tržaški knjigarni, Ul. Sv. Frančiška 20, tel. 61-792 ter eno uro pred pričetkom predstav v baru »Moscini« (nasproti Avditorija)

Beneška Slovenija

SLENART

Pred nekaj dnevi se je pri nas smrtno ponesrečil vaščan Angel Florejančič. Ko je zvečer prišel domov, je šel po strmih stopnicah v zgornje nadstropje. Na vrhu stopnic se je pa tako nesrečno spotaknil, da je padel in se strkljal navzdol, kjer se je udaril z glavo ob kamniti rob stopnice. Bil pa je še toliko pri sebi, da si je pomagal sam v sobo in se zleknil na posteljo. Ponoči pa se mu je zaradi pretresa možganov začelo blesti in domači so takoj opazili, da ga je treba spraviti v bolnišnico. V Čedadu pa ponesrečencu niso mogli več dosti pomagati zastran prehudih poškodb. V ponedeljek je revež izdihnil. Učal je komaj 54 let. Naj mu bo lahka domača zemlja.

PLATIŠČE

Platišče so bile nekoč samostojna občina in si je zato sama pomagala, kakor je mogla in znala. Zdaj pa spada pod občino Tiplano, ki je precej razsežna. Po zadnjem ljudskem štetju je imela 2841 prebivalcev; samo Platišče in nekaj raztresenih hiš na okrog pa 447. Danes jih je seveda precej manj, največ zaradi izseljevanja in slabih gospodarskih razmer.

Tisti, ki so ostali doma, imajo pravico, da se nad marsičem pritožujejo. Manjkajo potrebni odtoki za greznice; ponekod niso pokrite vodovodne cevi in se lahko voda okuži. Cest še nimamo vseh asfaltiranih. Najbolj pa žuli ne samo nas, ampak vse ljudi po Krnahtski dolini tja do Nem, da

VOLILNA ZBOROVANJA SKUPNE SLOVENSKE LISTE

V nedeljo, 21. t. m., ob 10. uri na trgu
Brdina na OPČINAH;

ob 11. uri na PROSEKU;

v ponedeljek, 22. t. m., ob 18.30 v Sv. KRIŽU

ŠTEVILO NAŠIH SOLARJEV

Letošnji šolski pouk je v svojem drugem tednu po vseh šolah že urejen in v polnem teku.

Število dijakov na nižjih in višjih srednjih šolah je celo za nekaj enot višje kot lani. Na nižji gimnaziji jih je vpisanih 116, lani pa 112. Gimnazija in licej jih imata 37, dva več kot lani. Učiteljske obiskuje 24 dijakov, lani pa jih je bilo 20. Vseh skupaj jih je 315, lani pa 305.

Nekoliko je padlo število vpisanih dijakov na strokovni šoli. Letos obiskuje to šolo 128 dijakov, medtem ko jih je bilo lani 141. Slabše je pa na osnovnih šolah Goriško didaktično okrožje ima porazdeljenih na enajstih šolah 266 otrok. Dobrodoško pa na sedmih 167. Najslabše je na Plešivem, kjer so starši vpisali v slovensko osnovno šolo le dva otroke. O vzrokih smo že zadnjič pisali.

Vseh solarjev na osnovnih slovenskih šolah je 393, leta 1961 jih je pa bilo še 428. Nekateri pripisujejo splošni padec zmanjšane števila rojstev. To sklepanje pa drži samo deloma, kajti če bi natanko preiskali, bi ugotovili, da je v mestu in tudi po vaseh še mnogo slovenskih družin, ki ne pošiljajo otrok v svoje šole. Našteli bi najmanj 50 slučajev. Podobna slika bi se pokazala tudi za srednje šole, zlasti kar se tiče deklet.

STANDREŽ

Socialistični občinski svetovavci, med njimi tudi naša rojaka Sancin in Vižintin, so prejšnji teden vložili na župana posebno vprašanje glede znižanja vodarine kmečkim posestnikom v vaseh goriške okolice. Zaradi poletne suše so morali naši vrtnarji

- Kanalska dolina

ni še urejen obmejni prehod pri Platiščih na Breginj, ki je sedaj le nekako zasilen. Tod je najkrajša zveza v Kobariški kot, ker je do Breginje le nekaj nad pet kilometrov daljave. Naokoli preko Stupice pa več kot desetkrat toliko. Za prehod pri Platiščih je potreben popravi zlasti most čez Nadižo. V stanju, kot se nahaja danes, vzdrži promet komaj za pešce.

Vse te in še druge potrebe so prebivalci naših vasi predložili pismeno v pretres raznim oblastem. Zdaj čakamo, kdaj se bodo zganile.

TRBIŽ

V Kanalski dolini je začela kositi smrt med duhovniki. Ni dolgo tega, odkar so pokopali župnika v Žabnicah. Prejšnji teden pa je umrl naš dekan msgr. Fontana.

Rajni dušni pastir je bil doma iz Karnije, v Sappadi. Po novi maši je služboval dalj časa v Reziji, od koder je prišel za kaplana v Trbiž, ko je bil za župnika še pokojni msgr. Kraut. Po smrti tega je postal leta 1938 naš dušni pastir tedanji vikar Fontana.

Skoro četrto stoletja, in to v najtežjih vojnih časih, je dekan Fontana vzdržal v tej težki obmejni in jezikovno mešani fari. Priljubil se je vsem faranom. Mnogo si je prizadeval za popravila cerkve, pokopališča in sploh vse farne uredbe. Župljani upajo, da jim bo škofija nadomestila zasluznega dušnega pastirja z naslednikom, ki bo znal razumeti in dušno oskrbeti vse vernike v njih materinem jeziku.

zlasti v Standrežu, pa tudi v Pevmi in v Podgori uporabljati velike množine vode, da so zelenjavo in vrtnino obdržali pri rasti. Seveda, ta in oni se je nemalo začudil, ko je prišel velik račun za potrebno uporabo vode. Želja vseh kmetovavcev je, da bi župan ugodil našim prošnjam, ker se ta zadeva s pomanjkanjem vode vsako leto ponavlja. Če bomo pa morali pridelovanci zelenjadi tako drago plačevati zalivanje, bo tudi cena vrtnini vedno rastle. Škodo pa bomo imeli kmetje in kupci.

ŠTEVERJAN

Že nekaj let tega se tudi naši vinogradniki in sadjerejci odlikujejo s svojimi pridelki na večjih razstavah v državnem merilu. Od 6. do 8. oktobra je bila odprta 20. državna razstava vrtnarskih, sadjarskih in vinogradniških pridelkov v Veroni. Razstave se je udeležilo tudi nekaj naših neposrednih obdelovavcev, katerih pridelki so vzbujali kar občudovanje. Iz naše občine so razstavljali: posestnik Anton Štehar jabolka, hruške in namizno grozdje; Komjanc Karel hruške; Komjanc Jože je poslal na razstavo posebne vrste jabolka; Ciglič Ivan pa jabolka in namizno grozdje.

Goriški pridelovavci so imeli na razstavišču svoj poseben oddelek.

ZA KMETOVAVCE

Prošnje, naj bi vlada na kakšen način olajšala bremena posestnikom, prizadetim od letošnje suše, so le privedle do malega uspeha.

Finančno ministrstvo je s posebno okrožnico odredilo, da se odloži plačilo oktobrskega roka zemljiškega in dohodninskega davka. Odlog je veljaven za šestnajst občin goriške pokrajine. Med temi so tudi: Goriča, Doberdob, Sovodnje, Krmin. Števerjan pa ni všteti, čeprav so tudi tam na severni strani precej prizadeti kmetovavci. V proučevanju je tudi polovičen odpis davkov za posebno prizadete posestnike.

LOČNIK

V Moši, Ločniku in sem do Krmina so se nekateri posestniki že veselili, da bodo kmalu začeli škripati vrtni stroji in da bo v našem okolišču zrastle druga Venezuela. Že več kot pred enim mesecem se je namreč mlinar Gvido Skorjanc iz Moše začudil, ko je zasledil na svojem vrtu v globini kakih štirih metrov črnkasto vodo, ki je dišala po petroleju. Od vseh strani so obiskovali srečnega mlinarja radovedneži, pa tudi znanstveniki, misleč, da bo res vrelo iz tal črno zlato. Dolgo časa se ni nič vedelo, kaj so ugotovili pri kemičnih preizkušnjah.

Zdaj pa so že začeli prihajati odgovori. S padovanske univerze so sporočili, da ni nič z nafto, voda da je umazana le zaradi razkrajavanja neke vrste šote. Približno enak odgovor je dal tudi inženir Rigonat z goriške občine. Zadnjo besedo bo pa izrekel še tržaški geofizični observatorij. Nikakor pa ne kaže, da bo on ugotovil nafto.

Namesto nafte pa strokovnjaki zdaj raziskujejo, ali ni morda tista umazana voda proniknila v plasti odkoder se napajajo naši vodovodi.

Iz Goriške

KRMIN

Naše središče mizarske in pohištvene obrti se bo v prihodnjih letih gotovo še bolj razmahnilo. Kar je nekoč na tem gospodarskem polju pomenil Solkan, to je danes to furlansko-slovensko središče. Sloves krminskega pohištva je šel že preko domačih mej. Veliko zaslug pri tem razmahu ima tudi naš rojak Prinčič, ki je prišel na svetovni trg s svojimi tipiziranimi sobami.

Vse te lepe izdelke pa si bomo v prihodnje mogli ogledati v poslopju stalne razstave pohištva. Temeljni kamen za novo zgradbo so položili v ponedeljek dopoldne. Gradbeno podjetje je obljubilo, da bo poslopje dograjeno že za prihodnje poletje ko obhajajo Krminci svoje običajno gospodarsko in folklorno ivanovanje.

POKRAJINSKI SVET

V soboto se je sestel goriški pokrajinski svet k seji, na kateri je odbornik Pecorari podal poročilo o delovanju pokrajinskega odbora in o zaključnem obračunu za leto 1961. Obračun izkazuje primanjkljaj nad 352 milijonov lir. Pri razpravi se je oglasil demokristjan Cocceanni, ki je pohvalil delo odbora in sveta in njuno skrb za napredek goriške pokrajine. Misovci so grajali slabe razmere pri upravi umobolnice. Komunistični svetovavec Bergomas je pa v daljšem izvajanju pokazal, kako se prav iz predloženega obračuna razvidi pomanjkljivost sredstev, ki ovirajo razmah vsake večje dejavnosti. Predlagal je, naj se pospeši predlog poslanca Martine, da bi parlament izglasoval zakon o kritju primanjkljaja in za nove finančne podpore naši pokrajini.

Pri glasovanju je bil obračun za leto 1961 sprejet s 14 glasovi. Devet svetovavcev, in sicer komunisti, socialisti in misovec so se pa glasovanja vzdržali. Izvoljeni so bili pregledniki obračuna, med katerimi je tudi Slovenec Makuc.

DOBERDOB

Doslej so bile vse ceste na doberdobski planoti najbolj zapuščene v vsej pokrajini. Glavna proga od Devetakov do nas in nje nadaljevanje do Ronk je kazala tako zanemarjeno stanje, da je bila poleti kar vsa okolica zavita v neprodiren oblak prahu. Pozimi je polzelo blato po njej. Ovinki so pa bili že taki, da je bil srečen vsak kolesar, če se ni na njih pobil.

Cesta je bila do zadnjih časov občinska. Sedaj jo je pa prevzela v oskrbo pokrajinska uprava. Posebno odposlanstvo Doberdobcev je posredovalo pri pokrajinskem predsedniku, naj bi se že enkrat začela potrebna popravila. Svetovavca Marinčič in Martinelli sta tudi že 21. septembra vložila tozadeven predlog.

Na zadnji seji pokrajine je prišel v razpravo. Marinčičev predlog so podprli tudi drugi svetovavci, ki so poudarjali pomen ceste preko Doberdobske planote tudi zaradi turizma in vojaških pokopališč. Pokrajinski odbornik Grigoion je pojasnil, kako daleč so že prišla prizadevanja pokrajine pri osrednjih oblasteh v Rimu za prispevke k popravilom. Približno 270 milijonov bi bilo potrebnih za celotna dela.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Nova številka „Mladike“

Kot je poudarjeno v uvodnem članku »Mladina na zatožni klopi«, ki ga je napisal Jože Peterlin, je posvečena septembrska številka »Mladike« našim mladini. V uvodnem članku je poudarjeno, da mladino zadnji čas zelo radi postavljajo na zatožno klop, vendar pa ima tudi današnja mladina svoje ideale, je zdrava in se zaveda svoje odgovornosti. Tudi to številko »Mladike« so napisali v glavnem mladi ter ji dali zunanjo podobo. Njihov idealizem in zdravo hotenje dokazujejo mnoge manifestacije zadnjega časa. Članek poziva mlade, naj vzgajajo same sebe v osebnosti, da bodo zmožni opravljati življenjsko delo in da bodo sposobni služiti svojemu narodu.

Pesmi za to številko so prispevali Sara, Miško Maček, Darle Niko, Jože Pirjevec, Aleksej Markuža in Simon Pevec. Najboljše so Sarina »Jesenske misli« ter nekateri odlomki Mačkovih in Nikovih pesmi. Tudi »Balada o rdečih vrtnicah« Simona Peveca je prikupna.

Darko Uršič je izrazil v svoji črtici »Srečanje na Krasu« bolečino nad sovraštvom, ki je zadnjih dvajset let razdelilo slovenske ljudi.

Ze znani mladi koroški pisatelj Boro Kostanec je podal v svojem kratkem sestavku »Padanja« grozno vizijo pokola. Taki kratki, na balade spominjajoči sestavki so značilni zanj, vendar pa se ne bo mogel ustaviti pri tem, ampak bo moral iskati nadaljnega razvoja svojemu pisanju.

Izmed ostale vsebine naj navedemo poročilo o taboru zamejske slovenske mladine v Gorici, ki ga je napisal Igor Košuta, pismo Matjaža Schara iz Tunizije, članek Nataše Kalanove o šoli, poročilo Alojza Tula o srečanju z udeleženci mladinskega festivala v Helsinkih in poročilo Franca Mlajca o letošnjem taboru na Repentabru. Miranda

Avstrijski človekoljub predlagan za Nobelovo nagrado

Avstrijska zvezna vlada je sklenila predlagati za kandidata za Nobelovo nagrado za mir, ki jo podeljuje Nobelov odbor norveškega parlamenta, Hermanna Gmeinerja, slovitega ustanovitelja tako imenovanih »otroških vasi«, ki so se izkazale kot ena najuspešnejših pobud za varstvo otrok. V nalašč zato zgrajenih vseh ustanavlja Gmeiner umetne vzorne družine s tem, da zbere v vsaki hiši kakih osem ali deset otrok različne starosti, za katere skrbi kot resnična mati kaka ženska s potrebnimi kvalitetami, ki najde v tem človečanskem delu svoj življenjski smisel. Tako Gmeiner rešuje otroke iz najdenišnice, ali pa tiste, ki so jih pravi starši popolnoma zanemarili in jih zapustili ter prepustili skrb zanje državi. V »otroške vasi« pa sprejemajo tudi otroke iz moralno ogroženih družin. V »otroških vseh« se razvijajo in rastejo v vedrem, zdravem okolju ter uživajo veselo mladost kot vsi drugi otroci. Trenutno obstaja že 26 takih vasi v Avstriji, Nemčiji, Italiji, Franciji, Finski in še v nekaterih drugih državah. V Avstriji so zgradili pred kratkim otroško vas s 33 hišami. Prvo tako vas je ustanovil Hermann Gmeiner, ki je doma iz Vorarlberga, pred leti v tirolskem kraju Imst.

Tečaj angleščine za tržaške otroke

Dne 22. oktobra se bo začel v kulturnem centru USIS v ulici Galatti, prvi tečaj angleškega jezika za otroke od 5. do 11. leta. Vsak razred bo obsegal kvečjemu 10 učencev, katere pa bodo izbirali po starostni dobi. Tako bo na primer en razred obsegal samo petletne otroke, drugi otroke od 6. do 8. leta in tako naprej. Lekcije bodo dopoldne, in popoldne, tudi izmenoma, upoštevajoč pouk v šolah. Na teden bosta po dve lekciji po eno uro, skupno pa bo dano 50 lekcij. Poučevale bodo ameriške učiteljice osnovnih šol, ki so opravile v ta namen posebni tečaj za otroško vzgojo. Program predvideva uporabo vidnih in slušnih učnih pripomočkov, ki so posebno primerni za mladino, in bo dopolnjen z igranji, pesnimi, majhnimi dramskimi igranicami in podobnim. Spremljevalci bodo lahko počakali na otroke v sosednem prostoru ameriške knjižnice.

Zafred je napisala dober in tehten članek »Šola išče svoj kino«. V reviji najdemo tudi članek o Antonu Martinu Slomšku, ob stoletnici njegove smrti, in še nekatere druge članke, namenjene predvsem mladini. Ne manjkajo tudi običajne rubrike na koncu in na platnicah.

Tudi ta številka »Mladike« se trudi ujeti stik z aktualnim dogajanjem pri nas in po svetu, kar je njena zelo simpatična značilnost. Med take prispevke lahko uvrstimo intervju s slovenskim svetovavcem v tržaškem občinskem svetu, dr. Teofilom Simčičem, pa tudi razna poročila in zlasti drobne članke, ki so posejani po vsej reviji.

JUGOSLOVANSKI FILM V RIMU

V Rimu se je začela sinoči deveta mednarodna revija znanstvenih filmov, katere se udeležuje 37 držav s skoro 500 kratkimi filmi. Prvi večer so predvajali kanadski šolski film »Vrtljak kvadrata«, italijanski film »Dolga zelena nogavica« o italijanskem Risorgimentu, nizozemski film o slikarju Carlu Appelu in jugoslovanski film »Volk« o lovu na volkove na Šar planini v severovzhodni Makedoniji.

Smrt raziskovavca Ciprianija

Šele včeraj so objavili, da je umrl znani italijanski raziskovalec antropolog Lidio Cipriani. Doživel je 70 let. Doma je bil iz Florencia in je užival kot antropolog in etnolog svetoven sloves. Lani je bil deležen za svoje znanstvene zasluge posebnega uradnega priznanja. Bil je ravnatelj antropološkega inštituta v Florencia in profesor na tamkajšnji univerzi. Objavil je številne razprave o antropologiji in parapsihologiji. Šele pred nekaj leti je raziskal po naročilu indijske vlade primitivno prebivalstvo na otočju Mali Andamani v Indijskem oceanu in je napisal o rezultatih teh svojih raziskav knjigo z naslovom »Med divjaki Andamanov«, katero je dokončal šele v zadnjih dneh življenja. Bil je sodelavec italijanskih in tujih znanstvenih revij. Kot eden izmed prvih znanstvenikov je raziskal skrivnost afriškega mesta Zimbabue iz starodavnih časov in je o tem pisal v knjigi z naslovom »Afrika od Kapa do Kaira«.

V zadnjem času se je posvetil parapsihološkim študijem in je objavil o tem knjigo z naslovom »Neznano življenje ljudi in živali«. Vzbudila je veliko zanimanje v znanstvenih krogih. Udeležil se je številnih italijanskih in tujih znanstvenih odprav, na primer na Kreto, v Abesinijo, v Rodezijo in Južno Afriko ter je napisal o tem precej knjig.

LINCOLNOVI ROKOPISI

Madžarska agencija MTI je naznanila, da so odkrili v narodnih arhivih v Budimpešti nekaj Lincolnovih rokopisov, nanašajočih se na ameriško državljansko vojno, ki niso objavljeni v 161 zvezkih dokumentov o tej vojni. Našli so tudi več drugih važnih ameriških dokumentov iz tistega časa.

CERKVENI ZBOR GA PRIVLAČUJE

Iz Združenih držav se je vrnil v Rim znani italijanski slikar Pietro Annigoni, znan po svojih portretih papeža in Edimburškega princa Filipa. Izjavil je, da misli, da mu bo vesoljni cerkveni zbor s svojimi slikovitimi prizori množice kardinalov, patriarhov in škofov navdihnil kako veliko kompozicijo.

JUDJE AHASVERI NA JUTROVEM

Predsednik Italijanskega inštituta za Srednji in Daljni vzhod, profesor Giuseppe Tucci je naznanil, da je odkril arhitekt Bruno v Afganistanu, in sicer na ozemlju Herat na zahodu države blizu perzijske meje veliko judovsko pokopališče s številnimi napisi. Pokopališče izvira verjetno iz 7. ali 8. stoletja. V Rim je že poslal dokumentarni fotografski material o svojem odkritju.

Arheološka odprava Univerze in Cornell iz Amerike je odkrila na kraju, kjer je nekdanje stalo mesto Sardi, v današnji zahodni Turčiji, razvaline judovske sinagoge, ki je bila zgrajena med letoma 220 in 250 po Kristusu. Zgradba je bila dolga 36, široka pa 18 metrov. Tlak je bil iz mozaika. V marmornato ploščo je vrezan simbolni judovski svečnik s sedmimi roglji. Na zidovih pa so našli odlomke napisov, delno v hebrejskem, še več pa v grškem jeziku, ki navajajo imena mecenov v prid sinagoge.

PRIPRAVLJA SE RAZSTAVA O R. WAGNERJU

Nemški kulturni inštitut v Trstu pripravlja razstavo o Richardu Wagnerju za 150. obletnico njegovega rojstva. Razstava bo v inštitutovi dvorani v ulici Coroneo. Obsegala bo med drugim material, ki se nanaša na izvedbo Wagnerjevih oper v Trstu, ki velja za eno Wagnerjevi glasbi najbolj zvestih mest.

Film o vesoljnem cerkvenem zboru

Ekipo 160 filmskih tehnikov se je že prvi dan vesoljnega cerkvenega zbora lotila dela, da bo posnela o zboru dokumentarni film. Snemala je v baziliki sv. Petra njegov začetek in to z dvema instaliranima snemalnima kamerama in z 22 premičnimi kamerami, tako da so lahko zajele vso notranost bazilike svetega Petra. Film bo izdelal inštitut »Luce«. Ta inštitut dela zdaj pod ministrstvom za državne udeležbe in je bil zadnje čase reorganiziran.

Film o vesoljnem cerkvenem zboru bo imel informativen značaj, vendar pa bodo pri snemanju gledali tudi na lepoto. S tem filmom se je inštitut »Luce« prvič po svoji reorganizaciji lotil večje naloge kulturnega značaja, ki spada v njegovo dejavnost. Zanimivo je, da bodo pri filmu sodelovali razni slavni pisatelji, kot na primer François Mauriac, T. S. Eliot, Daniel Rops, Gilbert Cesbron, Julien Green, Graham Greene, Romano Guardini, Bruce Marshall in Christopher Fry. Shemo za film je napisal znani italijanski dramatik in pesnik Diego Fabbrini v sodelovanju z Antoniom Petruccijem. Pri tem se je posvetoval, kot je sam izjavil, z mnogimi izmed najodličnejših ljudi iz kulturnega življenja, ki so dokazali svojo občutljivost za duhovne probleme moderne sveta in ki imajo zaupanje v učinkovitost krščanskega poslanstva. Nekateri izmed omenjenih katoliških pisateljev bodo prispeli med vesoljnim cerkvenim zborom v Rim, drugi pa bodo sodelovali s snemalnimi ekipami v drugih državah, ki bodo snemale dokumentarne odlomke za film ali pa filmske reportaže v zvezi z vesoljnim cerkvenim zborom.

Prvi dan so porabili za snemanje v baziliki sv.

Petra približno 10.000 metrov filmskega traku. Snemanje bodo nadaljevali med javnimi sejami cerkvenega zbora. Drugi del filma bodo posneli ob zaključku vesoljnega cerkvenega zbora. Film režira Antonio Petrucci, ki ima na razpolago skupino pomočnikov.

Trst - filmsko mesto?

Dne 25. oktobra bodo začeli snemati v paviljonu »A« na tržaškem velesejmu dva filma, ki bosta imela naslova »Gladiatorke« in »Taur, kralj surove sile«. Ta dva filma bosta pomenila poskus snemanja v serijah. Prvotno so nameravali oba filma snemati na jugoslovanskem ozemlju, potem pa je bilo sklenjeno, da bodo velik del posnetkov opravili v Trstu, delno pa v Sesljanu in ob Doberdobskem jezeru. Notranje prizore bodo snemali na velesejmu. Glavne vloge v filmih bodo igrali: Susy Andersen, Maria Fiore, Bella Cortez, Robert Robinson in Eduard Baiard. Potrebni bodo tudi okrog 500 stativov, v glavnem deklet.

Kot poročajo, namerava isto podjetje posneti v Trstu še več filmov, med njimi enega, v katerem bosta igrala tudi Maria Shell in njen brat Maximilian.

SLOVENSKI IGRAVCI V CINECITTA'

Da bi dokončali v Ljubljani začeto snemanje filma »Mačiste proti lovcem na človeške glave«, ki ga finansira rimska filmska družba RMC, so odšli v rimske filmske študije v Cinecittà slovenski igralci Demeter Bitenc, Aleks Pregarc in Stane Raztresen.

GOSPODARSTVO

Mošti letos slabo vrejo

Letošnje grozdje je na splošno prav do bro dozorelo. Pri posameznih pridelkih pa se hudo pozna vpliv dolgotrajne suše, ki je pritiskala pred septembrskim dežjem in tudi še kasneje: nekateri grozdi so imeli od zgoraj ob peclju debelejšše jagode kot spodaj, pri nekaterih partijah pa je grozdje sploh ostalo drobno, čeprav močno sladko. Splošno pa se opaža, da mošti zelo slabo kipijo. Nekatere je sploh težko spraviti do kipenja, drugi kipijo samo kakšen dan, potem se pa kipenje ustavi. Vzrok tega pojava ni popolnoma jasn. Mogoče je bilo letos na grozdju manj naravnih kiselnih kvasnic kot v rednih letih in morda so v jagodah drugačne beljakovine, ki kvasnicam deloma služijo za hrano. Mogoče pa je še kakšen drug vzrok. Na vsak način pa je potrebno posredovati, da se kipenje okrepi in pospeši ter ugodno zaključi.

Da ne bo vino kislo

Če letajo v kleti drobne mušice, je to znak, da nekaj ni v redu, da imajo te mušice nekje dostop do mošta. Z delovanjem teh mušic se vsako vino in vsak mošt kmalu skisa. Zato imenujemo dotične mušice očetne ali kisove. Z nastavitvijo kiselne pike na sod in z žveplanjem, to je s sežiganjem žvepla, bomo očetne mušice kmalu odpravili.

Očetne glivice pridno delujejo in spreminjajo vino v kis, če je primerna toplota in če ima zrak prost dostop do vina. V prostem zraku v vinski kleti in njenem okolju je vedno vse preveč očetnih glivic.

Očetne glivice so tudi pridno na delu na površini mošta ali vina, katerega držimo več časa v kakšni nepokriti posodi, kot so bednji ali plavniki, orne in druge posode. Vino ali mošt moramo čimprej spraviti v sode. Mnogokrat se razvije kis v moštu, ki kipi na tropinah, kot n. pr. pri pripravljanju črnega vina. Med kipenjem se tropine dvignejo na vrh mošta, pridejo tam v dotik s prostim zrakom in očetne glivice začnejo svoje škodljivo opravilo. Pri takem kipenju moramo tropine večkrat potopiti ali še najbolje, držati jih potopljene v moštu s kakšnim dnem, ki dobi od zgoraj pritisk od kakšnega v strop ali drugam oprtega kola. Take posode morajo biti tudi pokrite, zrak pod pokrivalom pa naj bo zažveplan z nekaplajočim žveplom.

Večkrat se začne vino kisati zaradi prešenine. Premnogi pustijo čez noč ali še dalj časa v stiskalnici nepopolnoma odtisnene tropine, ki se kmalu začnejo kisati; potem naložijo vrh svežih tropin, oprešajo in to prešenino prilijejo k drugemu vinu. Tako vino ima potem v sebi dovolj očetnih glivic.

Vsak kletar bi se moral zavedati, da sta mošt in vino živi snovi, ki se pod vplivom raznih glivic ali kvasnic in še drugih, deloma še nepojasnjenih vzrokov, stalno presnavljata in sta podvržena različnim okvaram in boleznim. Zato so pri njih nujno potrebna pazljivost in skrajna snaga ter razumevanje. Brez teh ni dobre kapljice.

Na kipenje lahko vplivamo na različne načine. Predvsem moramo paziti, da imamo primerno kiselno toploto. To se pravi, da mora v kleti vladati toplota med 18 in 22° C, na vsak način mora biti višja od 15° C in nižja od 24° C. V kipečem sodu mora biti toplota stalno višja kot toplota kleti in ta razlika lahko znaša samo kakšno stopinjo C, pri burnem kipenju pa tudi 5 do 8° C. Če je v kleti toplota prenizka, je pač potrebno zakuriti peč; če pa je previsoka, odpremo v hladnejših urah dneva, vrata in okna. Za ogrevanje mošta v sodih uporabljamo danes ogrevalne električne palice; če pa ima kipeči mošt več kot 26° C, ga moramo hladiti, kar dosežemo s pretakanjem. Ne smemo pa z ohlajevanjem pretiravati, da mošta ne prehladimo.

Primerna toplota v kipečih sodih in okoli njih je bistvena in za pravo kipenje nujno potrebna. Če je toplota v redu in mošt kljub temu noče vreti, večkrat zadostuje, da ga samo premešamo in tako lene ali že trudne kvasnice zdramimo k zopetnemu delovanju. Nadalje pomaga in večkrat tudi zadostuje, če raztopimo v enem hl mošta

Za kmečko delo ni delavcev

S tem ni nič novega povedanega, a da bodo razmere zavzele tak obseg, se pa le ni mislilo. V Piemontu, posebno v pokrajini Asti so manjkali in trenutno še manjkajo delavci za trgiranje grozdja, čeprav dobi trgač dnevno 3.000 lir poleg stanovanja in hrane. Skoraj podobne razmere so tudi pri nas in še hujše bi bile, če ne bi imeli sreče obmejnega prometa, ko mnogi iz sosednjih jugoslovanskih krajev pomagajo našim kmetom.

Rada bi ohranila nekaj mošta sladkega

Ker je mošt živa snov, ne more v naravnih razmerah ostati takšen, kot je, marveč se spremeni v vino. Imamo pa mnogo ljudi, predvsem žensk, ki vina ne pijejo, pač pa bi rade imele kozarec sladke pijače, če le mogoče mošta. Mnoge zanima, ali je mogoče ohraniti mošt ali vsaj naravno sladko vino.

Zadnjič smo v poročilu o vinarskem kongresu pisali, da je industrija sokov iz grozdja še slabo razvita in da se v Italiji pripravi letno le okoli 10.000 hl soka iz grozdja. Ta industrija pa se hitro razvija in lahko pričakujemo, da bo že v prihodnjih letih pitje sokov mnogo bolj razširjeno, kot je danes. Sok iz grozdja pa je naravno sladko in vsebuje ves sladkor, ki je bil v jagodah, tega pa v nespremenjenem stanju. V grozdnem moštu pa je v rednih razmerah vsaj nekaj sladkorja že spremenjenega v vino, ker kiselne kvasnice začnejo delovati, kakor hitro se jagoda razpoči. Če hočemo ohraniti mošt sladko, moramo preprečiti delovanje kiselnih kvasnic. To lahko dosežemo s toploto ali s kemikalijami.

S toploto preprečimo delovanje kiselnih kvasnic v moštu, če istega pasteuriziramo.

okoli 20 gramov amonijevega fosfata, ki služi za nekakšno hrano kvasnicam. Če pa vse to ne bi pomagalo, je pač potrebno dodati zadostno količino umetnih kvasnic.

Torej predvsem pravilna toplota, nato premešanje; če to ne zadostuje, dodamo amonijev fosfat in končno selekcionirane kvasnice.

—0—

POSODA OD MODRE GALICE

daje vinu zelo neprijeten, grenak okus, če smo tudi samo za minuto shranili v taki posodi grozdje, mošt ali vino. Ta grenki okus odstranimo iz vina le delno in še to z mnogim trudom in s stroški. Zato pri pripravljanju posode za vino najprej odstrani vso posodo, ki je služila za pripravljanje ali prenašanje raztopine modre galice in apna.

JAROVIZACIJA OZIMNE PŠENICE

Jarovizacija je poseben postopek, s katerim pripravijo ozimno pšenico za spomladansko setev. V ta namen izpostavijo pšenično seme nizkim temperaturam, tako da prestane seme v žitnici približno isti mrz kot na njivi vsejano seme. Z jarovizacijo pripravijo vsako ozimno pšenico sposobno za pomladansko setev, tako da dobimo od nje enak pridelek, kot da bi jo vsejali jeseni. Brez jarovizacije bi ista spomladi vsejana pšenica sicer redno izklila, se prav malo ošteblila in mogoče ne bi pokazala niti enega klasa.

Nekatere pšenične sorte pa lahko dajo pridelek, pa naj jih vsejemo v jeseni ali spomladi, brez jarovizacije. V Bologni so napravili poskuse s 40 sortami. Izkazalo se je, da splošno čislana in na široko sejana sorta San Pastore ne da pridelka, če jo sejemo kot jaro, to je pomladansko sorto. Od vseh ozimnic je še vedno kot jara pšenica največ vredna že stara »mentana«, ki daje večkrat enako visok pridelek, pa naj jo sejemo v jeseni ali spomladi. To se izplača si zapomniti.

To pomeni, da mošt hitro segrejemo na 60 do 70° C, držimo kakšen četrt ure pri tej toploti, nato pa hitro ohladimo na čim nižjo toploto, navadno na toploto izpod 10° C. Z ogrevanjem in hitrim ohlajenjem zamorimo kiselne kvasnice. Ohlajen mošt hranimo potem v pletenkah-flaškonihamidžanah na hladnem prostoru, najbolje v mrzlih kletih. Za pasteurizacijo pa potrebujemo posebno pripravo-pasteurizator, ki pa je težko dosegljiv. Kljub temu pa mnogi skušajo ohraniti vino sladko, kar se jim bolje ali slabše posreči, kot so pač opremljeni in vešči. Za ohranitev sladkega vina s kemičnimi sredstvi je na razpolago mnogo kemikalij, ki pa so v Italiji skoraj vse prepovedane kot zdravju škodljive. Dovoljene so le kemikalije na podlagi žvepla, ki dajo moštu okus po žveplu katerega odpravimo iz vina ali mošta s ponovnim pretakanjem oziroma prelivanjem. Glede kemikalij za ohranitev sladkega mošta ni zakonodaja v vseh državah enaka in se zdi, da bo italijanska v nekaj letih modernizirana.

Izdaja Konzorcij Novega lista • Odgovorni urednik Drago Legiša • Tiska tiskarna »Grafis« - Trst, ul. Sv. Frančiška 20 — Telefon 29477

ŠPORTNI PREGLED

AVTOMOBILSKIH IN MOTOCIKLISTIČNIH DIRK JE ZA LETOS KONEC

Motorji se polagoma ugašajo

Tudi dirk za svetovno avtomobilsko prvenstvo je za letos konec in častno krono svetovnega prvenstva je kljub ostri konkurenci osvojil Anglež Graham Hill na vozilu znamke BRM, angleške proizvodnje. Graham Hill je v več dirkah švignil prvi na cilj, posebno v zadnjih tekmah. Na ostala mesta so se uvrstili Bruce McLaren, Jim Clark in John Surtees, vsi vozači britanskega porekla. Odlikovali so se tudi: Phill Hill, Dan Gurney, Richie Ginther, Tony Maggs, Trevor Taylor in nova nada avtomobilskega športa Mehikanez Ricardo Rodriguez. Nekoč so razočarali Italijana Lorenzo Bandini in Giancarlo Baghetti, Šved Joakim Bonnier ter Jack Brabham. Odlikovala pa so se angleška vozila znamke BRM, Lotus in Cooper. Razočarali so vozači na vozilih italijanske tvrdke Ferrari, nestalna so bila vozila nemškega podjetja Porsche.

Če si ogledamo lansko lestvico in jo primerjamo z letošnjo, bomo ugotovili, da je precej vozačev izginilo z vodilnih mest avtomobilskega športa, kot na primer lanski svetovni prvak Američan Phill Hill, Nemec Von Trips, Angleži Moss, Ireland in Brooks. Lani so bila v ospredju vozila vrste Ferrari, kljub ostri konkurenci znamk Lotus in Porsche. Letos pa je prednjačila, kot smo že omenili, angleška tvornica BRM, ki je lani osvojila komaj 10. mesto.

Graham Hill je sedmi vozač na svetu, ki je postal svetovni prvak v avtomobilizmu. Pred njem so osvojili svetovno prvenstvo Argentinec Fangio (1951, 1954 in 1957), Italijan Ascari (leta 1952 in 1953), Avstralec Brabham (leta 1959 in 1960) ter še Italijan Farina (1950), Anglež Hawthorn (1958) in Amerikanez Phill Hill (1961). Ferrari je 5-krat zmagala, po dve zmagi pa so osvojili italijanska znamka Alfa Romeo, nemška Mercedes in angleška Cooper. Eno zmago sta osvojili italijanska tvornica Maserati in angleška BRM.

Poraz na letošnjem prvenstvu je zelo potrl strokovnjake italijanske tvornice Ferrari, ki misli odpušiti vse svoje vozače (Hilla, Baghetti, Bandini in Rodriguez), razen Belgijca Mairesseja. Zelo se je pritoževal lanski svetovni prvak Phill Hill, ki je očital tvornici iz Modene, da ga je preveč zanemarila in tako ni mogel uspešno braniti svojega prvenstva. Prihodnje leto misli nastopati novo vozilo iz Bologne, ki bi se imenovalo »Serenissima« in na čelu teh vozil bi morala biti Italijana Baghetti in Baldini. Novo avtomobilsko nado Rodriguez namerava najeti nemška tvornica Porsche, ki upa, da bo branil njihovo zastavo tudi Phill Hill. Angleška znamka Lotus upa najeti poleg Phill Hilla še Gintherja, toda to ji bo zelo težko uspelo. Porsche je odpustila Bonnierja in potrdila Gurneya. Tudi Cooper je odpustila svoje vozača Mac Larena in Maggsa. Surtees misli še vedno nastopati s svojim vozilom vrste Lola, Graham Hill, letošnji svetovni prvak, na avtomobilu BRM in starji Anglež Fairman, bo verjetno odpotoval v Bolgno (Serenissima?).

Preden zaključimo pregled avtomobilskega športa, moramo omeniti, da je italijanska tvornica Ferrari osvojila svetovno prvenstvo v tekmovanju posameznih vozil. Vozilo Ferrari je doseglo velik uspeh tudi v tekmah na gorske vzpone, kar se ni zgodilo več let. Druga leta so prednjačili avtomobili vrste Porsche s svojimi zastopniki Von Trips, Barth in Walter. Samo leta 1957 se je na prvo mesto uvrstilo italijansko vozilo Maserati z vozačem Daetwylerjem. Letošnji evropski prvak na gorske vzpone je postal Italijan Scarfiotti, ki je pustil za sabo močne vozače, kot sta Walter in Greger, oba na vozilu Porsche. Zelo čudno je, da je italijansko vozilo Ferrari, ki je dolgo let bilo v ospredju tudi v dirkah za svetovno prvenstvo vozačev, prav v tem tekmovanju letos zelo razočaralo, čeprav je imelo dobre vozače.

Prizor s svetovnega prvenstva avtomobilov

Strokovnjaki menijo, da bo prihodnje leto zelo živo na avtomobilskih dirkališčih, ker je mnogo dobrih vozačev in odličnih vozil.

Tudi motociklizma je konec

Zaključile so se tudi motociklistične dirke in dobili smo več svetovnih prvakov. Novi svetovni prvaki so postali Hailwood (500 kcm), Redman (350 in 250 kcm), Taveri (125 kcm) in Anscheidt (50 kcm). Odlikovali so se posebno Shepherd (500 kcm), Hailwood in Stastny (350 gcm), Wheeler (250 kcm), Redman (125 kcm) in Degner (50 kcm).

Za najboljše motocikliste na svetu lahko smatramo Redmana, prvi na 250 in 250 in drugi na 125 kcm, Hailwooda, prvi na 500 kcm, drugi na 350 kcm in peti na 125 kcm ter Taverija, prvi na 125 in četrti na 50 kcm.

Zelo ostra je bila borba v kategoriji 50 kcm med Anscheidtom (vozilo Kreidler), Degnerom (Suzuki) in Hubertsom (Kreidler). Taveri je z lahko to zmagal v kategoriji 125 kcm, in sicer na vozilu japonske proizvodnje Honda, pred Redmanom (tudi Honda). Redman ni imel tekmecev v kategoriji 250 kcm, vedno na vozilu Honda, ker so ostali

tekmecci bili preveč šibki (Wheeler, Provini in Pagan). Ostrejši odpor so mu redili tekmecci v kategoriji 350 kcm (posebno Hailwood na vozilu MV Privat in Stastny na motorju Jawa), toda Redman je vseeno osvojil svetovno prvenstvo. Brez tekmecev je bil Hailwood (MV Privat) v kategoriji 500 kcm, kjer se mu je upiral le Shepherd (Matchless).

Znani so tudi svetovni prvaki v tekmovanju motorjev oziroma tvornic. Največ uspehov je dosegla japonska tvornica Honda, ki je prepričljivo zmagala kar v treh kategorijah: 125, 250 in 350 kcm. Po en svetovni naslov sta osvojila MV Agusta Privat (500 kcm) in Kreidler (50 kcm). Odlikovali so se tudi motorji vrste Suzuki (50 kcm), EMC (125 kcm), Guzzi (250 kcm), MV Agusta Privat (350 kcm) in Norton (500 kcm). Letošnje tekme za svetovno prvenstvo so vsekakor dokazale, da so najboljši vozači iz Anglije, najboljši motorji pa iz Japonske.

d. t.

ZAKAJ TO POCENJAJO?

Funkcionarji pariškega Louvra so naznanili, da so neznani storilci poškodovali v noči od nedelje na ponedeljek v tem pariškem muzeju devet slik v skupni vrednosti okrog 200 milijonov lahkih frankov. Tri od teh slik so od slikarja Camilla Corota. Vandali so opraskali po slikah z nohti, ali pa morda z pilico za čiščenje nohtov. O zadevi so do danes molčali z namenom, da bi olajšali policiji preiskavo. Dejanja sumijo nekatere nočne paznike muzeja. Med poškodovanimi slikami je tudi »Moški portret« slikarja De Vriesa in »Lovsko kosilo« Van Looja.

Trenutno preiskujejo slike strokovnjaki, ki so mnenja, da jih bo možno popolnoma restavrirati.

V evropskih umetnostnih krogih pa se večja zaskrbljenost za umetnine, ki jih hranijo v muzejih, ker se taka vandalska dejanja vedno bolj množijo. Vsekakor bo potrebno umetnine v muzejih in galerijah bolj zavarovati. Strokovnjaki razmišljajo o tem, kako bi se dalo to najbolj napraviti.

IZBOR PISEM UMBERTA SABE

Pri založbah Einaudi in Mondadori bo izšla knjiga z izborom pism tržaškega pesnika Umberta Sabe. Obsegala bo nekaj tisoč pism, katere je pisal Saba sorodnikom in prijateljem v razdobju od leta 1901 do svoje smrti. Pisma je zbrala njegova hčerka Linuccia Saba, ki pripravlja tudi tisk nekaterih drugih Sabovih del.

ŽENA IN DOM

DA BOSTE VSAK DAN BOLJ UGAJALE SVOJEMU MOZU

Sreča v zakonu je odvisna tudi od majhnih, na videz brezpomembnih stvari.

Zbrali smo zato nekaj nasvetov, ki vam bodo pomagali, da boste svojega moža razveselili in da vas bo mož še bolj cenil in ljubil.

1. Telefonirajte mu večkrat tudi v urad, a ne zato, da mu potožite, kako vas otroci jezijo, ampak zato, da mu poveste, da ga pričakujete.
2. Izkažite mu svojo ljubezen in pozornost kot v prvih dneh skupnega življenja. Z ljubko besedo, izrečeno ob pravem času (in ne kadar je živčen, ali pa da se mu muditi na delo), mu lahko pokažete to, kar čutite do njega.
3. Govorite dobro o njem z vsemi, ki jih on pozna. Kmalu bo o tem kaj izvedel in zelo ga bo to veselilo. Seveda ga boste hvalile zaradi pridnosti na delu, zaradi njegovega dobrega značaja itd. Nikoli pa ne boste govorile z drugimi o privatnih zadevah. Te morajo biti znane samo vama.
4. Razveselite ga od časa od časa z majhnim darom, n. pr. s samovoznico ali puloverjem. Opažujte ga pred izlozbanj, da vidite kaj mu ugaja, in da se boste znale ravnati pri poznejšem nakupu.
5. Skušajte ga zadovoljiti tudi v mnogih drugih stvareh. Ako mu n. pr. vaš klobuk ne ugaja, vi pa ste drugačnih misli, odpovejte se temu klobuku in skušajte dobiti takega, ki bo ugal

bodisi vam kot tudi njemu. Isto velja tudi za druge predmete.

6. Če ste v kakšni družbi, poskrbite, da ugajate predvsem njemu in samo njemu. Ne delajte se »goske« pred drugimi, ampak obnašajte se ljubezno samo z njim.
7. Moškim na splošno zelo ugajajo pohvale, morda še bolj kot ženskam. Napravite mu to veselje in recite mu: »Kako si lep v tej obleki! Saj si vedno zelo eleganten!« Kako bo šele tega vesel!
8. Če se njemu ne zdite več tako elegantni in v redu kot v prvih časih, je to slabo znamenje: to pomeni, da nekaj ni v redu z vašim načinom oblačenja ali s krbi do oblek.
9. Ženi, ki je pred možem v neredu, ji ta z lahko ne odpusti, četudi je ona lepa in ljubka. Mlada žena mora vedno skrbeti zase, da so njeni lasje čisti in bleščeči, da so roke negovane, da je njena koža lepa in sveža.
10. Nered, ki je v vaši torbici, lahko prisili moža, da se mu nasmehne, če je to prvič. Če pa se zave, da je ta nered vsak dan, ga bo to motilo in bo slabo cenil vaš značaj. Skušajte zato popraviti vaše stvari v torbici vsak dan.
11. Pri opravljanju raznih hišnih del so zelo koristne razne gumijaste rokavice, ker si z njimi lahko branimo roke pred vodo in različnimi razpokami, ki nastajajo kot posledica pranja.
12. Če ste prisljane počesati se ali pa se našminkati v prisotnosti vašega moža, poskrbite najprej, da bosta glavnik čist in šminka cela.

Ondina

21. Oče volk se je moral pokoravati zakonu džunglji, ki predpisuje, da morajo volkovi pripeljati svoje mladiče na zbor krdele. Tam si volkovi mladiče ogledujejo in nihče od njih ne sme mladičem, dokler ne dorastejo, storiti nič zalega. Tako je oče volk počakal, da so mladiči shodili, potem pa jih je odvedel na sestanek na Skalo sveta.

20. Oče volk je vprašal: »Ali ga misliš zares obdržati, mati?« Volčica se je vrgla med mladiče in ogorčeno zasopihala: »Če ga mislim zares obdržati? Prav zagotovo ga mislim! Le mirno leži, žaba mala! Da, žaba — Mavglji ga bom klicala, ker je tako droben.« Očeta pa je le skrbelo, kaj bodo rekli volkovi v krdele.

19. Oče volk se je kar čudil njeni zgovornosti in odločnosti. Šir Khan pa, ki bi morda kljuboval očetu volku, se razsrjene volčice ni upal dražiti. Renče se je umaknil in iz varne razdalje zaklical: »Vsak pes laja na svojem dvorišču! Videli bomo, kaj poreče k vašemu človeškemu mladiču krdele, vi košatorepi tatovi!«

24. Nazadnje — in takrat se je materi volčici naježila dlaka — je oče volk porinil Mavglji v sredino kroga. Tam je sedel, se veselo smejal in se igral s kamenčki, ki so se lesketali v mesečini. Akela ni dvignil glave s šap, pripravljen je bil sprejeti Mavglji v krdele. Ponovil je le svoj klic: »Glejte dobro!«

23. Na sredi kroga so se pred očmi svojih mater in očetov gnetli in prekopicavali mladiči. Včasih se je dvignil star volk, da bi si pobilje ogledal mladiče, včasih pa je katera od mater porinila svojega otroka v mesečino, da bi ga bolje videli. Akela pa je klical: »Zakon poznate! Glejte dobro, o volkovi!«

22. Skala sveta je bila skalnat vrh griča, na katerem se je lahko zbralo sto volkov. Tam je na vzvišeni skali že ležal Akela, veliki sivi volk, vodnik krdele. Niže okrog nje pa je sedelo štiriinšest in še več volkov, od starih preizkušenih veteranirov, ki so znali sami opraviti z jelenom, do mladih neizkušenih triletnikov.

Za
naše
najmlajše

4

COZ-T-T-X-CTA-AD-AD-OT
ANDZUK
RIŠE: MIKI
MUSTER